



**VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS  
VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS VILNIAUS IR ALYTAUS APSKRITYSE**

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, tel. (8 5) 261 73 66, faks. (8 5) 261 73 66, el. p. [info@vaistaiga.lt](mailto:info@vaistaiga.lt)  
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389.  
Atstovo duomenys: Gedimino pr. 60 LT-01110 Vilnius, tel. (8 5) 261 7366, el. p. [vilnius@vaistaiga.lt](mailto:vilnius@vaistaiga.lt)

---

Vilniaus miesto savivaldybės tarybai

2021-10-12 Nr.

Kopija

Vilniaus miesto savivaldybės merui  
Remigijui Šimašiui

**TEIKIMAS**

**DĖL VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2011-04-06 SPRENDIMO NR. 1-2090 1 PUNKTU PATVIRTINTŲ VILNIAUS MIESTO TERITORIJŲ, KURIOSE NĖRA CENTRALIZUOTŲ NUOTEKŲ SURINKIMO TINKLŲ, NUOTEKŲ TVARKYMO TAISYKLIŲ PAKEITIMO**

Vilniaus miesto savivaldybės savivaldybės taryba (toliau – Taryba) 2011-04-06 priėmė sprendimą Nr. 1-2090 „Dėl Vilniaus miesto teritorijų, kuriose nėra centralizuotų nuotekų surinkimo tinklų, nuotekų tvarkymo taisyklių tvirtinimo“ (toliau – Sprendimas), kurio 1 punktu patvirtino Vilniaus miesto teritorijų, kuriose nėra centralizuotų nuotekų surinkimo tinklų, nuotekų tvarkymo taisyklės (toliau – Taisyklės).

Taisyklių 1 punkte nurodyta, kad šios taisyklės *nustato kaupimo rezervuaruose ir mažuose valymo įrenginiuose (toliau – vietiniai nuotekų šalinimo įrenginiai) susidarančių nuotekų tvarkymo tvarką; nuotekų turėtojų (fizinį ir juridinių asmenų), nuotekų vežėjų, nuotekų tvarkytojų ir Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) teises, pareigas ir tarpusavio santykius tvarkant nuotekas*. Taisyklių VI skyriuje nustatyti nuotekų kaupimo rezervuarų įrengimo bei eksploatavimo reikalavimai, Taisyklių VIII skyrius reglamentuoja nuotekų vežėjų teises ir pareigas, o Taisyklių 50 punkte nurodoma, kad savivaldybės administracijos įgaliotas padalinys užtikrina šių taisyklių laikymosi kontrolę.

Įvertinus Taisyklių turinį bei Taisyklėse vartojamų sąvokų apibrėžimus, nustatyta, kad taisyklės neatitinka galiojančių nuotekų tvarkymo sritį reglamentuojančių teisės aktų nuostatų.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 30 punkte numatyta, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas yra savarankiškoji savivaldybės funkcija. Šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad įgyvendindamos savarankiškas funkcijas savivaldybės turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų

atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose.

Pagal Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau – GVTNTĮ) 1 straipsnį, šis įstatymas nustato geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimo ir planavimo bendruosius reikalavimus, taip pat reglamentuoja asmenų santykius, atsirandančius tiekiant geriamąjį vandenį, tvarkant nuotekas, kad būtų užtikrinta abonentų, geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, nuotekų tvarkymo paslaugas teikiančių asmenų teisėtų interesų apsauga ir ginamos vartotojų teisės (GVTNTĮ 2 straipsnio 1 dalis).

GVTNTĮ II skirsnyje nustatytas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimas, kuriame be kita ko nurodoma ir savivaldybių institucijų kompetencija geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje.

Pagal GVTNTĮ 10 straipsnį savivaldybių tarybos:

- 1) *tvirtina geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus;*
- 2) *tvirtindamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus, sprendimu nustato aglomeracijų ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijų ribas;*
- 3) *paskiria viešuosius geriamojo vandens tiekėjus ir nuotekų tvarkytojus ir paveda viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose vykdyti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą;*
- 4) *paskiria paviršinių nuotekų tvarkytojus ir paveda savivaldybių teritorijose vykdyti paviršinių nuotekų tvarkymą;*
- 5) *tvirtina geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų veiklos planus;*
- 6) *vadovaudamosi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatyta Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, nustato geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kainas;*
- 7) *vadovaudamosi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatyta Paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, nustato paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas;*
- 8) *organizuoja geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų, būtinų viešajam geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui, perdavimą ar naudojimą;*
- 9) *vadovaudamosi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatyta Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodika, tvirtina geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, eksploatavimo užmokestį;*
- 10) *vadovaudamosi šiuo įstatymu ir kitais teisės aktais, organizuoja geriamojo vandens tiekimą, paviršinių nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje;*
- 11) *vykdo viešajam geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui skirtos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininko teises ir pareigas arba savivaldybės valdomų įmonių, kurioms priklauso ši infrastruktūra, dalyvio teises ir pareigas.*

Kaip matyti iš aukščiau pateiktų GVTNTĮ nuostatų savivaldybių taryboms nėra suteikti įgaliojimai nustatyti nuotekų kaupimo rezervuarų įrengimo, eksploatavimo bei kontrolės reikalavimus ar reglamentuoti nuotekų vežėjų teises ir pareigas. Tokie įgaliojimai yra suteikti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai. Pagal GVTNTĮ 6 straipsnį Aplinkos ministerija:

<...> 5) nustato Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimus;

6) tvirtina Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisykles; <...>

<...> 9) tvirtina Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašą; <...>.

Aplinkos ministro 2015-01-09 įsakymu Nr. D1-18 patvirtinto Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) II ir III skyriai reglamentuoja nuotekų kaupimo rezervuarų įrengimo ir eksploatavimo reikalavimus, o Aprašo 20 punkte nurodyta, kad nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių eksploatavimo kontrolę dėl teisės aktuose nustatytų aplinkos apsaugos reikalavimų užtikrinimo vykdo Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.

Aplinkos ministro 2006-12-29 įsakymu Nr. D1-639 patvirtintų Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų 16 punkte įtvirtintos nuotekų transportavimo paslaugas teikiančių asmenų pareigos, o Aplinkos ministro 2006-12-29 įsakymu Nr. D1-629 patvirtintų Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse nustatytos geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, nuotekų transportavimo paslaugas teikiančių asmenų, abonento bei vartotojo pareigos ir teisės.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas, kuris reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas savo nutarimuose yra nurodęs, jog iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimas įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos. Šis reikalavimas inter alia reiškia, kad žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytuoju aukštesnės galios teisės aktuose. Konstitucinis Teismas taip pat yra atkreipęs dėmesį, kad poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis (2014 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Kaip jau minėta, nuotekų tvarkymo srityje įstatymu suteiktą kompetenciją įgyvendina ir atitinkamus teisės aktus yra priėmusi Aplinkos ministerija. Kadangi nei Vietos savivaldos nei Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas nenumato savivaldybių tarybų teisės nustatyti nuotekų kaupimo rezervuarų įrengimo, eksploatavimo bei kontrolės reikalavimus ir/ar nuotekų transportavimo paslaugas teikiančių asmenų pareigas ir teises, o tai buvo padaryta Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-2090 patvirtintose Taisyklėse, buvo įsiterpta į sritį, kuri turi būti reguliuojama Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

Paminėtina ir tai, kad dauguma Taisyklių I skirsnyje apibrėžtų Taisyklėse vartojamų sąvokų nebeatitinka pasikeitusio aukštesnės galios reglamentavimo. Pavyzdžiui Taisyklėse apibrėžtos „aglomeracijos“ ir „nuotekų“ sąvokos neatitinka GVTNTĮ naudojamų pagrindinių sąvokų, kurios apibrėžtos 3 straipsnio 2 ir 22 dalyse. Taisyklių 1 priedu patvirtinta Nuotekų tvarkymo važtaraščio forma neatitinka Aplinkos ministro 2006-12-29 įsakymo Nr. D1-639 7 priedu patvirtintos Nuotekų ir (ar) nuotekų valymo metu susidarančių atliekų (dumblo) vežimo važtaraščio formos, o Taisyklių 40.1 papunktis prieštarauja šiuo įsakymu patvirtintų Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų 16.5.1 papunkčiui. Tai reiškia, kad savivaldybės taryba ne

tik viršijo kompetencijos ribas, bet pakeisdama teisinį reguliavimą, nustatytą aukštesnės galios teisės aktuose, pažeidė ir įstatymų viršenybės bei teisėtumo principus.

Toks reglamentavimas prieštarauja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 punkte nustatytam savivaldybės veiklos ir savivaldybių institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principui, kuris reikalauja, kad savivaldybių sprendimai atitiktų įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus. Savivaldybės taryba savo veikloje turi vadovautis ir pagrindiniais principais, kuriais grindžiama vietos savivalda, taip pat ir teisėtumo principu. Pastarasis principas taip pat reikalauja, kad savivaldybės administravimo subjektai privalo užtikrinti, kad pasikeitus teisiniam reguliavimui jų priimami teisės aktai būtų suderinti su aktualios redakcijos teisės aktais.

Atsižvelgdamas į tai kas išdėstyta, ir, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, s i ū l a u :

svarstyti artimiausiame Vilniaus miesto savivaldybės tarybos posėdyje, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011-04-06 sprendimo Nr. 1-2090 „Dėl Vilniaus miesto teritorijų, kuriose nėra centralizuotų nuotekų surinkimo tinklų, nuotekų tvarkymo taisyklių tvirtinimo“ 1 punktu patvirtintų Vilniaus miesto teritorijų, kuriose nėra centralizuotų nuotekų surinkimo tinklų, nuotekų tvarkymo taisyklių pakeitimo/panaikinimo klausimą ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Atkreipiu dėmesį į tai, kad meras, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, privalo artimiausiame Vilniaus miesto savivaldybės tarybos posėdyje informuoti savivaldybės tarybos narius apie šį teikimą.

Vyriausybės atstovas Vilniaus ir Alytaus apskrityse

Julius Arlauskas